

Kans op werk 2020

Publieksrapport

beroepsonderwijs bedrijfsleven

Totaal aantal pagina's: 28

beroepsonderwijs bedrijfsleven

Inhoudsopgave:

Inleiding	4
1. Een korte uitleg over Kans op werk.....	6
1.1. Wat is de Kans op werk?	6
1.2. Hoe wordt de Kans op werk bepaald?	7
1.3. Voor welke opleidingen wordt de Kans op werk bepaald?	8
1.4. Kans op werk niet voor alle opleidingen gepubliceerd	9
2. De Kans op werk	11
2.1. Kans op werk in vijf niveaus	11
2.2. De ontwikkeling van de Kans op werk	12
3. De vraag naar mbo schoolverlaters	15
3.1. De vraag naar mbo schoolverlaters in het basisjaar	15
3.2. Verwachte ontwikkeling van de vraag naar mbo schoolverlaters.....	17
4. Het aanbod van werkzoekenden op mbo niveau	20
4.1. Het aanbod van werkzoekenden: meer dan alleen mbo schoolverlaters	20
4.2. Het aanbod van mbo schoolverlaters in het basisjaar	20
4.3. Het aanbod van de concurrentie in het basisjaar	21
4.4. Verwachte ontwikkelingen van het aanbod van werkzoekenden op mbo niveau	22
Bijlage: hoe wordt de Kans op werk bepaald?.....	24

Inleiding

Een van de taken van SBB is om feiten en cijfers over de aansluiting tussen het middelbaar beroepsonderwijs en de arbeidsmarkt te leveren. Een belangrijk voorbeeld hiervan is Kans op werk. Het belangrijkste doel van Kans op werk is om de mogelijkheden van een gediplomeerde mbo schoolverlater op de arbeidsmarkt in beeld te brengen: wat zijn voor een mbo student de mogelijkheden om een baan te vinden op het niveau en in het verlengde van de gevolgde beroepsopleiding?

De Kans op werk is zowel voor studenten, voor scholen als voor het bedrijfsleven relevant:

- Kans op werk helpt *studenten* die een opleiding in het mbo moeten kiezen.
- Kans op werk geeft *scholen* informatie over de behoefte van de arbeidsmarkt aan recent gediplomeerden.
- Het *bedrijfsleven* heeft met Kans op werk een indicatie of er voldoende mbo-gediplomeerden op de arbeidsmarkt beschikbaar komen.

Ook UWV, gemeenten, overheden, beleidsmakers en overige stakeholders behoren tot de doelgroepen van Kans op werk.

De Kans op werk is van toepassing op aankomende studenten die het komende studiejaar aan een opleiding beginnen. Kans op werk 2020 (KOW 2020) betreft dus de kans op werk voor studenten die in het najaar van 2020 met hun studie beginnen. Het toont de kans voor deze studenten om direct na het halen van hun diploma een baan te vinden in het verlengde en op het niveau van hun opleiding:

- voor een tweejarige opleiding (niveau 2) gaat het om de kans op werk in 2022,
- voor een driejarige opleiding (niveau 3) gaat het om de kans op werk in 2023,
- en voor een vierjarige opleiding (niveau 4) gaat het om de kans op werk in 2024.

Deze publieksrapportage geeft inzicht in de manier waarop de Kans op werk wordt bepaald en in de belangrijkste resultaten van Kans op werk 2020. In hoofdstuk 1 leggen we uit wat de Kans op werk is, voor hoeveel studenten dit elk jaar berekend wordt, en hoe de Kans op werk in hoofdlijnen wordt bepaald. De Kans op werk die op deze manier voor KOW 2020 is berekend bespreken we in hoofdstuk 2.

De Kans op werk hangt af van de verhouding tussen vraag en aanbod:

- De vraag naar mbo schoolverlaters.
- Het aanbod van mensen die aan deze vraag zouden kunnen voldoen. Dit aanbod bestaat in eerste plaats uit mbo schoolverlaters, maar hier horen ook andere werkzoekenden bij die voor dezelfde vacatures in aanmerking komen.

Om de berekende Kans op werk beter te kunnen begrijpen, helpt het om inzicht te hebben in de onderliggende vraag en aanbod. In hoofdstukken 3 en 4 bespreken we daarom achtereenvolgens de vraag naar mbo schoolverlaters en het aanbod van werkzoekenden op mbo niveau.

Voor de Kans op werk voor individuele opleidingen verwijzen we naar de websites van Kiesmbo (www.kiesmbo.nl).

Kans op werk 2020 niet corona-proof

Het onderzoek voor Kans op werk 2020 is in 2019 uitgevoerd, nog voor het coronavirus uitbrak. Bij het maken van de prognoses voor de jaren tot en met 2024 konden we nog geen rekening houden met de gevolgen van de economische crisis die in het voorjaar van 2020 is ontstaan. De cijfers in dit rapport zijn hierdoor achterhaald.

In het onderzoek voor Kans op werk 2021 houden we wel rekening met de gevolgen van deze economische crisis.

1. Een korte uitleg over Kans op werk

1.1. Wat is de Kans op werk?

De Kans op werk die SBB jaarlijks publiceert, geeft aan hoe makkelijk of moeilijk het voor een gediplomeerd mbo schoolverlater zal zijn om binnen een jaar na afstuderen werk te vinden op het niveau en in het verlengde van de gevolgde opleiding.

De Kans op werk is van toepassing op studenten die het komende studiejaar aan een opleiding beginnen en deze afronden na de nominale studieduur. Voor studenten die in 2020 aan een driejarige opleiding zijn begonnen, nemen we bijvoorbeeld aan dat ze na drie jaar (in 2023) hun opleiding afronden. De Kans op werk geeft dan weer hoe makkelijk of moeilijk het zal zijn voor deze studenten om tussen 2023 en 2024 een baan te vinden (op het niveau en in het verlengde van de opleiding die ze gevolgd hebben).

Elk jaar berekenen we de Kans op werk in een standaard cyclus, die van het voorjaar tot het najaar loopt. We streven er naar om de resultaten in november op de SBB website te publiceren. De cijfers voor Kans op werk 2020 zijn in 2019 berekend¹, in november 2019 gepubliceerd, en staan het grootste deel van 2020 (tot de volgende update) op de website.

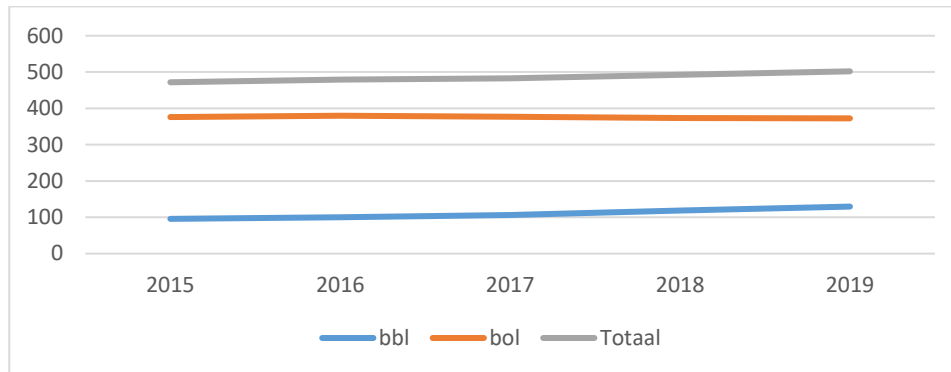
Nederland telt ongeveer een half miljoen mbo studenten

De Kans op werk is niet alleen voor beginnende studenten relevant, maar ook voor mbo studenten die al staan ingeschreven. In 2019 stonden ongeveer 500.000 studenten bij een mbo opleiding ingeschreven. Het grootste deel hiervan volgt een bol opleiding. Het aantal mbo studenten dat bij een bol opleiding staat ingeschreven is sinds 2015 constant, het aantal ingeschreven bbl studenten is gestegen (figuur 1).

---

¹ 2019 geldt daarom als het basisjaar voor Kans op werk 2020. Het basisjaar is het meest recente jaar waarover (deels) gegevens beschikbaar zijn.

figuur 1 Aantal ingeschreven studenten mbo, 2015-2019, x 1.000

Bron: SBB, gebaseerd op referentieraming

1.2. Hoe wordt de Kans op werk bepaald?

De Kans op werk wordt bepaald door de verwachte vraag naar schoolverlaters met een specifieke opleiding in een bepaald jaar te vergelijken met het verwachte aanbod van schoolverlaters met die opleiding in dat jaar². De resulterende Kans op werk geven we via een vijfpuntsschaal weer: de Kans op werk is goed, ruim voldoende, voldoende, matig of gering. Een goede Kans op werk betekent dus dat we voor over 2, 3 of 4 jaar relatief veel passende baanopeningen voor de desbetreffende opleiding verwachten. Er zijn dan relatief veel vacatures ten opzichte van het aantal gediplomeerden dat instroomt op de arbeidsmarkt. Een geringe Kans op werk daarentegen betekent dat we voor over 2, 3 of 4 jaar weinig passende vacatures voor de desbetreffende opleiding verwachten.

De Kans op werk wordt per opleiding zowel op landelijk niveau bepaald als voor de afzonderlijke UWV-arbeidsmarktregio's³. De regionale Kans op werk geldt voor de regio waar studenten wonen en bedrijven zijn gehuisvest. De locatie van de mbo-instelling waar deze studenten studeren speelt hierbij geen rol. Het is daarom voor mbo-instellingen van belang om bij een analyse alle regio's te betrekken uit het verzorgingsgebied waar de studenten wonen die de desbetreffende opleiding volgen.

Bij de interpretatie van de Kans op werk moet altijd met de volgende aspecten rekening gehouden worden:

- Het gaat om het vinden van een baan in het verlengde van de opleiding. Dit is specifiekere dan de kans op het vinden van een baan in het algemeen of op hun mbo niveau.
- Het gaat om het vinden van een baan tegen de tijd dat ze hun opleiding hebben afgerond. Dit betreft dus niet het huidige jaar, maar (afhankelijk van de opleiding) over 2, 3 of 4 jaar.

² Hoe de verwachte vraag en het verwachte aanbod worden bepaald, leggen we in de bijlage uit.

³ In 2020 zijn er 35 UWV arbeidsmarktregio's.

- De Kans op werk is een relatieve maatstaf: het staat niet voor de absolute kans op het vinden van een baan (op het niveau en in het verlengde van de gevolgde opleiding), maar op een vergelijking van de kansen voor alle opleidingen. Hierdoor zullen er in een hoogconjunctuur altijd opleidingen zijn met een geringe of matige Kans op werk, en in een laagconjunctuur zullen er altijd opleidingen zijn met een ruim voldoende of goede Kans op werk⁴.

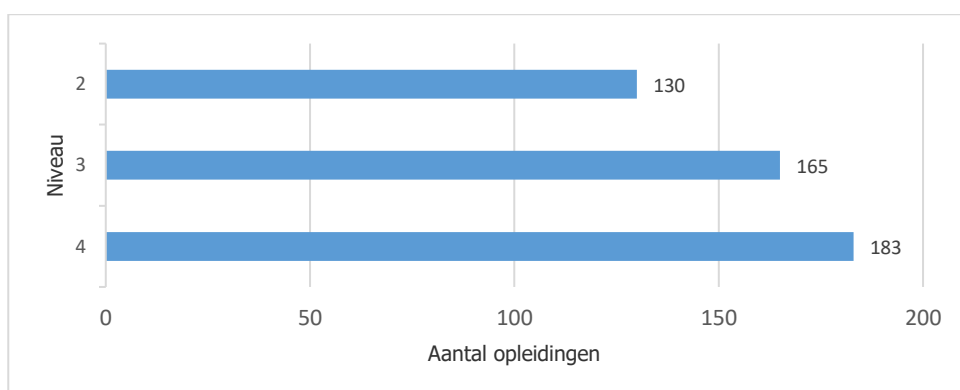
1.3. Voor welke opleidingen wordt de Kans op werk bepaald?

In het centraal register beroepsopleidingen (Crebo) worden alle (door de minister van OCW) goedgekeurde opleidingen bijgehouden. Deze opleidingen worden ook wel kwalificaties genoemd, en elke kwalificatie heeft zijn eigen crebonummer. Dit register verandert continu. Elk jaar komen er nieuwe opleidingen bij en kunnen opleidingen verwijderd worden die niet meer worden gegeven. Als de inhoud (en exameneisen) van een opleiding sterk verandert, dan wordt de veranderde opleiding als een nieuwe opleiding gezien (met een bijbehorend nieuw crebonummer). We passen de lijst van opleidingen waarvoor de Kans op werk wordt bepaald, daarom jaarlijks aan.

De meeste mbo opleidingen zijn van niveau 4

We willen de Kans op werk bepalen voor alle opleidingen die resulteren in een startkwalificatie. Dit zijn alle opleidingen op mbo niveau 2, 3 of 4. Voor Kans op werk 2020 hebben we uiteindelijk voor 478 verschillende opleidingen de Kans op werk in kaart gebracht (zie figuur 2). Opleidingen op niveau 1 (de entree-kwalificaties) leiden niet tot een startkwalificatie op, maar bereiden studenten voor op een opleiding op een hoger niveau. Voor opleidingen op niveau 1 bepalen we de Kans op werk daarom niet.

figuur 2 Aantal opleidingen Kans op werk 2020, naar niveau

Bron: SBB

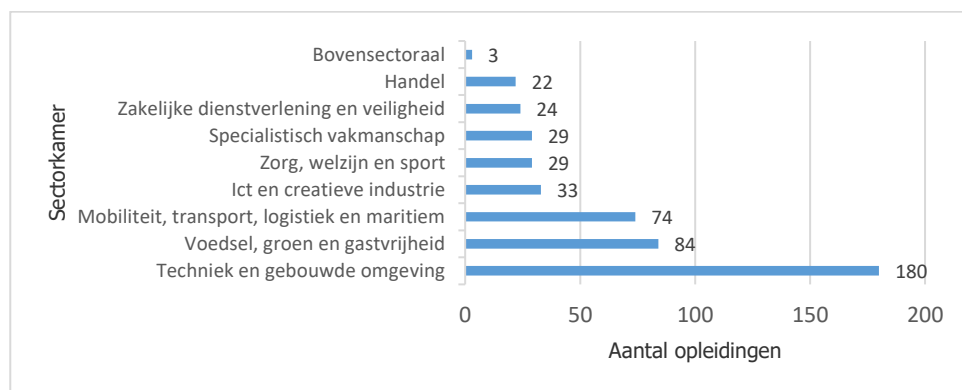
⁴ Dat wil niet zeggen dat de conjunctuur niet relevant is: het aandeel opleidingen met een bepaald perspectief hangt met de conjunctuur samen.

Ruim 1 op de 3 mbo opleidingen valt onder techniek en gebouwde omgeving

Opleidingen kunnen niet alleen naar niveau worden onderverdeeld, maar ook naar sectorkamer. Een sectorkamer bestaat uit een aantal vertegenwoordigers uit het beroepsonderwijs en het bedrijfsleven, die sectorspecifieke afspraken maken over kwalificeren en examineren, beroepspraktijkvorming en doelmatigheid van alle opleidingen die voor die sector(kamer) relevant zijn. Er zijn negen verschillende sectorkamers. Het aantal opleidingen varieert behoorlijk per sectorkamer, van 22 opleidingen voor de sectorkamer 'Handel' tot 180 opleidingen voor de sectorkamer 'Techniek en gebouwde omgeving' (figuur 3).

figuur 3 Aantal opleidingen Kans op werk 2020, naar sectorkamer

Bron: SBB

1.4. Kans op werk niet voor alle opleidingen gepubliceerd

Om een betrouwbare prognose van de Kans op werk te kunnen maken, moeten we voldoende gegevens beschikbaar hebben. Dit betekent onder andere, dat een opleiding voldoende studenten moet hebben en dat er voldoende vacatures voor gevonden moeten worden. Sommige opleidingen zijn zo klein dat we geen betrouwbare prognose van de Kans op werk kunnen maken⁵. In totaal gaat het om 124 opleidingen (zie tabel 1). Vooral opleidingen uit de sectorkamers Specialistisch vakmanschap en Mobiliteit, transport, logistiek en maritiem zijn relatief vaak te klein om de Kans op werk voor te kunnen bepalen. Voor de drie bovensectorale opleidingen geldt zelfs dat we voor geen van deze drie opleidingen de Kans op werk kunnen bepalen.

⁵ In bijlage 5 (confrontatie van de prognoses) staat uitgelegd wanneer dit het geval is.

tabel 1 Aantal opleidingen waarvoor Kans op werk 2020 niet bepaald is, naar sectorkamer

<i>Sectorkamer</i>	<i>Aantal opleidingen</i>	
	<i>aantal</i>	<i>%</i>
Bovensectoraal	3	100%
Handel	0	0%
Zakelijke dienstverlening en veiligheid	3	13%
Specialistisch vakmanschap	15	52%
Zorg, welzijn en sport	5	17%
Ict en creatieve industrie	8	24%
Mobiliteit, transport, logistiek en maritiem	30	41%
Voedsel, groen en gastvrijheid	20	24%
Techniek en gebouwde omgeving	40	22%
Totaal	124	26%

Bron: SBB

2. De Kans op werk

2.1. Kans op werk in vijf niveaus

2 op de 3 opleidingen hebben een ruim voldoende of goede Kans op werk

Voor 354 verschillende opleidingen hebben we in 2020 uitspraken gedaan over de Kans op werk. We gebruiken hiervoor een indeling in vijf niveaus. Voor de meeste opleidingen is de Kans op werk voldoende, ruim voldoende of goed, nog geen 3% van de opleidingen krijgen bij Kans op werk 2020 het predicaat 'gering' (tabel 2).

tabel 2 Resultaten Kans op werk 2020: aantal opleidingen per typering

Typering Kans op werk	Aantal opleidingen	
	aantal	%
Gering	9	2,5%
Matig	38	10,7%
Voldoende	64	18,1%
Ruim voldoende	131	37,0%
Goed	112	31,6%
Totaal	354	100%

Bron: SBB

Ruim 40% van de eerstejaars mbo studenten volgt een opleiding met een ruim voldoende of goede Kans op werk

Niet elke opleiding heeft evenveel studenten, het is daarom relevanter om te kijken naar het aantal mbo studenten dat in 2020 begint met een opleiding met een geringe, matige, voldoende, ruim voldoende of goede Kans op werk. Dan blijkt dat de grootste groep eerstejaarsstudenten (bijna 30%) een opleiding volgt met een voldoende kans op werk (tabel 3). Verder volgt ruim 40% van de studenten een opleiding met een ruim voldoende of goede kans op werk. Een matige kans op werk geldt voor iets minder dan een kwart van de studenten, en een geringe kans op werk komt het minst voor (6%).

tabel 3 Resultaten Kans op werk 2020: aantal eerstejaarsstudenten per typering, naar type traject, aantal x 1.000

Typering Kans op werk	Totaal		Naar type traject			
			bbl		bol	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Gering	8,2	6,4 %	0,4	1,1 %	7,8	8,5 %
Matig	30,5	23,6 %	2,2	5,9 %	28,3	30,9 %
Voldoende	37,8	29,3 %	8,2	21,9 %	29,6	32,3 %
Ruim voldoende	32,3	25,0 %	13,9	37,2 %	18,4	20,1 %
Goed	20,2	15,7 %	12,7	34,0 %	7,6	8,3 %
Totaal	129,0	100 %	37,4	100 %	91,6	100 %

Bron: SBB

Kans op werk voor bbl trajecten vaak hoger dan voor bol trajecten

De verschillen tussen bbl en bol trajecten zijn behoorlijk groot. Algemeen gesproken geldt dat de Kans op werk hoger is voor studenten die een bbl traject volgen dan voor studenten die een bol traject volgen. Zo heeft bijvoorbeeld 7% van de bbl studenten een geringe of matige Kans op werk, terwijl dit voor bol studenten bijna 40% is. En terwijl 8% van de bol studenten een goede Kans op werk heeft, geldt dit voor 34% van de bbl studenten.

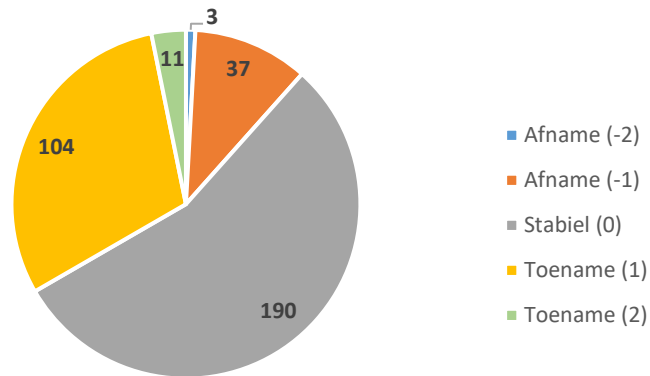
2.2. De ontwikkeling van de Kans op werk

Voor 1 op de 3 opleidingen is de Kans op werk verbeterd

De arbeidsmarkt is continu in beweging. De Kans op werk voor een opleiding kan hierdoor elk jaar veranderen. In figuur 7 vergelijken we de Kans op werk 2020 met de Kans op werk 2019, voor alle opleidingen waarvoor in beide jaren de Kans op werk is bepaald. Voor ruim de helft van de opleidingen is de Kans op werk in beide jaren hetzelfde. Voor 115 opleidingen is de situatie verbeterd (Kans op werk 2020 is hoger dan Kans op werk 2019), en voor 40 opleidingen is de situatie verslechterd. Dit hangt samen met de economische groei die eind 2019 nog voor de komende jaren werd verwacht⁶.

⁶ Het onderzoek voor Kans op werk 2020 is in 2019 uitgevoerd, voordat het coronavirus uitbrak.

figuur 4 Verschuivingen in typering Kans op werk tussen KOW 2020 en KOW 2019, naar omvang verschuiving

Voorbeeld: als de Kans op werk van 'matig' in 'voldoende' verandert is sprake van een toename van 1 niveau, als de Kans op werk van 'matig' in 'ruim voldoende' verandert is sprake van een toename van 2 niveaus. Toe- of afnames van drie of vier niveaus komen niet voor.

Bron: SBB

Kans op werk relatief vaak verbeterd in ICT, creatieve industrie, zorg, welzijn en sport

In tabel 4 zoomen we in op de verschuivingen per sectorkamer. De Kans op werk is in 2020 relatief vaak toegenomen binnen de sectorkamers ICT en creatieve industrie (60% van de opleidingen) en Zorg, welzijn en sport (50% van de opleidingen). De (kleine) sectorkamer Specialistisch vakmanschap valt op, omdat voor geen enkele van de opleidingen van die sectorkamer de Kans op werk in 2020 is gedaald.

Van de drie sectorkamers met de meeste opleidingen laten Mobiliteit (incl. transport, logistiek en maritiem) en Techniek (incl. gebouwde omgeving) een gemiddelde ontwikkeling ten opzichte van Kans op werk 2019 zien. Binnen de sectorkamer Voedsel (incl. groen en gastvrijheid) laten relatief veel opleidingen (16%) een daling van de Kans op werk zien. Alleen binnen de sectorkamer Handel is dit percentage nog hoger (23%); dit is de enige sectorkamer waarbinnen evenveel opleidingen een daling laten zien als een stijging.

Binnen de sectorkamer Zakelijke dienstverlening (incl. veiligheid) ten slotte is de Kans op werk het meest stabiel; voor 85% van de opleidingen uit deze sectormaker is geen verandering in de Kans op werk vastgesteld.

tabel 4 Verschuivingen tussen Kans op werk 2020 en Kans op werk 2019, naar sectorkamer

<i>Sectorkamer*</i>	<i>Toename Kans op werk</i>		<i>Afname Kans op werk</i>	
	<i>aantal</i>	<i>%**</i>	<i>aantal</i>	<i>%**</i>
Handel	5	23%	5	23%
Ict en creatieve industrie	15	60%	3	12%
Mobiliteit, transport, logistiek en maritiem	14	32%	5	11%
Specialistisch vakmanschap	4	29%	0	0%
Techniek en gebouwde omgeving	47	34%	15	11%
Voedsel, groen en gastvrijheid	16	25%	10	16%
Zakelijke dienstverlening en veiligheid	2	10%	1	5%
Zorg, welzijn en sport	12	50%	1	4%
Totaal	115	32%	40	11%

* Voor de sectorkamer Bovensectoraal is de Kans op werk 2020 voor geen enkele opleiding bepaald.

** De percentages zijn berekend ten opzichte van het totaal aantal opleidingen in een sectorkamer waarvoor de Kans op werk 2020 is bepaald.

Bron: SBB

3. De vraag naar mbo schoolverlaters

De Kans op werk die we in het vorige hoofdstuk hebben besproken, hangt af van de verhouding tussen vraag en aanbod. Om de berekende Kans op werk beter te kunnen begrijpen, helpt het om inzicht te hebben in de onderliggende vraag en aanbod. In dit hoofdstuk bespreken we daarom de vraag naar mbo schoolverlaters: wat is de vraag naar mbo schoolverlaters in het basisjaar, en hoe verwachten we dat deze vraag zich gaat ontwikkelen? Het aanbod van schoolverlaters (en andere werkzoekenden) op mbo niveau bespreken we in hoofdstuk 4.

3.1. De vraag naar mbo schoolverlaters in het basisjaar

Aantal vacatures voor mbo schoolverlaters stijgt van 300.000 naar 340.000

In 2018 waren er iets minder dan 300.000 vacatures voor banen voor meer dan 12 uur per week, die geschikt waren voor mbo schoolverlaters. In 2019 was dit aantal gestegen naar 340.000 vacatures.

De vraag naar mbo schoolverlaters in 2019 is gebaseerd op gegevens van de vacaturespider Jobfeed. Jobfeed registreert en verzamelt dagelijks alle vacatures die online verschijnen. Ook registreert Jobfeed specifieke kenmerken van elke vacature, zoals de functie en het gevraagde opleidingsniveau.

Niet iedereen die aan een nieuwe baan begint, wordt echter via een externe vacature geworven. Sollicitanten kunnen een open sollicitatie doen, werknemers kunnen bekenden informeren over nieuwe baankansen, bbl studenten kunnen doorstromen naar een regulier arbeidscontract, etc. We noemen dit de 'niet-extern geworven vacatures'. Om een goed beeld te krijgen van het totaal aantal vacatures (voor banen van meer dan 12 uur per week) op mbo niveau in een bepaald jaar, houden we ook rekening met het aantal niet-extern geworven vacatures. Zowel in 2018 als in 2019 zijn er naar schatting ongeveer 200.000 niet-extern geworven vacatures geweest⁷.

Iets minder dan de helft van alle (extern en niet-extern geworven) vacatures is geschikt voor schoolverlaters. Als we ook hiervoor corrigeren, dan vinden we de aantallen vacatures waar we deze paragraaf mee zijn begonnen (zie ook tabel 5).

---

⁷ In bijlage 5 (correcties op het aantal externe vacatures per opleiding) leggen we uit op welke manier we dit hebben bepaald.

tabel 5 Aantallen vacatures in 2018 en 2019, aantal x 1.000

Basisjaar	Extern geworven vacatures op mbo niveau	Externe geworven vacatures op mbo niveau, voor meer dan 12 uur/week	Extern geworven plus niet-extern geworven vacatures op mbo niveau, voor meer dan 12 uur/week	Extern geworven plus niet-extern geworven vacatures op mbo niveau, voor meer dan 12 uur/week, geschikt voor mbo schoolverlaters
2019	621,7	520,8	735,1	340,9
2018	619,8	493,5	702,9	297,2

Cijfers voor het basisjaar 2019 zijn berekend in KOW 2020, cijfers voor het basisjaar 2018 zijn berekend in KOW 2019.

Bron: SBB

Vacatures hebben in 2019 vaker betrekking op grote banen en zijn vaker geschikt voor mbo schoolverlaters

Het aantal vacatures voor banen voor meer dan 12 uur per week die geschikt zijn voor mbo schoolverlaters is in 2019 hoger dan in 2018. Deze stijging komt niet zozeer door een stijging van het totaal aantal (extern geworven) vacatures op mbo niveau, maar vooral door een stijging van het aandeel vacatures voor grote banen (banen voor meer dan 12 uur per week) en een stijging van het aandeel vacatures dat geschikt is voor mbo schoolverlaters.

Deze stijging geldt overigens niet voor alle opleidingen. Voor de 212 grootste opleidingen⁸ hebben we het totaal aantal vacatures⁹ volgens Kans op werk 2020 (in basisjaar 2019) vergeleken met het totaal aantal vacatures volgens Kans op werk 2019 (in basisjaar 2018). Voor ongeveer 15% van deze opleidingen geldt dat het aantal vacatures volgens Kans op werk 2020 meer dan verdubbeld of meer dan gehalveerd is ten opzichte van Kans op werk 2019. Een overzicht van deze opleidingen staat in tabel 6. Deze verschillen hebben te maken met verschillen in het aantal vacatures dat online is gepubliceerd, verschillen in het aantal niet-extern geworven vacatures, of met verschillen in het aandeel vacatures dat betrekking heeft op banen voor meer dan 12 uur of dat geschikt is voor schoolverlaters.

⁸ Dit zijn alle opleidingen die zowel in 2018 als in 2019 voorkwamen en waarvoor in 2019 meer dan 50 studenten hun diploma haalden. Voor deze opleidingen zijn de aantallen vacatures volgens KOW 2020 (in basisjaar 2019) vergeleken met de aantallen vacatures volgens KOW 2019 (in basisjaar 2018).

⁹ Interne en externe vacatures op mbo niveau, voor meer dan 12 uur/week, geschikt voor mbo schoolverlaters.

tabel 6 Opleidingen waarvoor het aantal vacatures in het basisjaar van KOW2020 meer dan verdubbeld of meer dan gehalveerd is ten opzichte van het aantal vacatures in het basisjaar van KOW 2019

<i>Meer dan verdubbeld</i>		<i>Meer dan gehalveerd</i>	
<i>Crebonr.</i>	<i>omschrijving</i>	<i>Crebonr.</i>	<i>omschrijving</i>
25345	Allround Operationeel Technicus	25527	Junior productmanager fashion
25346	Operationeel Technicus	25047	Audicien
25567	Allround medewerker versindustrie	25475	Begeleider gehandicaptenzorg
25485	Onderwijsassistent	25226	Eerste Autoschadehersteller
25301	Researchinstrumentmaker	25019	Ondernemend meubelmaker/(scheeps)interieurbouwer
25461	Vakbekwaam medewerker voeding en technologie	25225	Autoschadehersteller
25044	Allround laborant	25211	Medewerker productpresentatie
25154	Verkoopadviseur	25341	Monteur elektrotechnische systemen
25185	Meewerkend horeca ondernemer	25295	Scheepsmetaalbewerker
25155	Verkoopspecialist	25472	Acteur
25231	Fietstechnicus	25343	Technicus elektrotechnische systemen
25153	Eerste verkoper	25339	Eerste monteur elektrotechnische systemen
25134	Commercieel medewerker	25294	Scheepsbouwer
25497	Muzikant	25212	Ruimtelijk vormgever
25432	Medewerker veehouderij		
25215	Signspecialist		
25420	Ondernemer vers		
25166	Ondernemer retail		
25213	Allround signmaker		

Aantal vacatures: het aantal interne en externe vacatures op mbo niveau, voor meer dan 12 uur per week, geschikt voor mbo schoolverlaters.

Het basisjaar voor KOW 2020 is 2019, het basisjaar voor KOW 2019 is 2018.

Bron: SBB

3.2. Verwachte ontwikkeling van de vraag naar mbo schoolverlaters

Voor Kans op werk bepalen we per opleiding, en per jaar, in welke mate de vraag zal toe- of afnemen. Dit doen we in drie stappen: eerst bepalen we de macro-economische ontwikkelingen (zoals productie en werkgelegenheid), daarna maken we een prognose van de ontwikkeling van het aantal vacatures per sector, en tot slot bepalen we de verwachte ontwikkeling voor elke opleiding.

Groei vlakt af, werkgelegenheid zal vanaf 2022 dalen

De afgelopen paar jaar is de Nederlandse economie sterk gegroeid, met een piek van plus 2,6% in 2017. In 2018 is een daling van de groei ingezet en de prognoses zijn dat de groei tot en met 2024 jaarlijks zal afnemen, tot ongeveer 1,0% in 2022, 2023 en 2024¹⁰. De werkgelegenheid blijft naar verwachting tot en met 2021 nog licht groeien, maar zal vanaf 2022 iets gaan dalen.

De vacaturegraad (het aantal vacatures als percentage van het aantal banen) wordt vanaf 2019 elk jaar iets lager.

Jaarlijkse daling aantal vacatures verwacht, behalve voor openbaar bestuur, onderwijs en zorg

Het aantal vacatures wordt bepaald door zowel de werkgelegenheid als de vacaturegraad. We verwachten dat het aantal vacatures vanaf 2019 jaarlijks zal afnemen. Hierbij is sprake van een duidelijk verschil tussen de niet-commerciële sectoren (zoals openbaar bestuur, onderwijs en zorg) en de overige sectoren (agrarisch, nijverheid, commercieel en uitzendbureaus):

- Binnen de niet-commerciële sectoren neemt het aantal vacatures in 2020 nog iets af, maar vanaf 2021 neemt het jaarlijks toe.
- Binnen de overige sectoren neemt het aantal vacatures in 2020 relatief sterker af dan binnen de niet-commerciële sectoren, en deze afname zet door tot en met 2024.

Dit komt door twee elkaar versterkende oorzaken:

- Een verschuiving in de totale werkgelegenheid: het aandeel banen van werknemers van de niet-commerciële sectoren neemt toe van 47% in 2020 naar 49% in 2024.
- Bij de niet-commerciële sectoren stijgt de vacaturegraad, terwijl het voor de overige sectoren daalt.

Daling aantal vacatures voor alle opleidingsniveaus verwacht

We verwachten dat het totaal aantal vacatures jaarlijks zal dalen. Hierdoor zal ook de vraag naar mbo schoolverlaters (voor banen voor meer dan 12 uur per week) vanaf 2020 jaarlijks dalen. Deze afname doet zich op alle mbo niveaus in ongeveer dezelfde mate voor (tabel 7).

Het is belangrijk om rekening te houden met het opleidingsniveau, omdat dit bepaalt op basis van welk jaar de Kans op werk wordt vastgesteld. De Kans op werk 2020 gaat immers over de kans op werk voor studenten die in het najaar van 2020 met hun studie beginnen:

- Voor studenten op niveau 2 wordt de Kans op werk bepaald door de verwachte vraag en het verwachte aanbod in 2022.
- Voor studenten op niveau 3 wordt de Kans op werk bepaald door de verwachte vraag en het verwachte aanbod in 2023.

---

¹⁰ Kans op werk 2020 is bepaald voordat het corona-virus zich manifesteerde en over de wereld verspreidde. De economische gevolgen van deze pandemie zijn hierdoor niet in Kans op werk 2020 verwerkt.

- Voor studenten op niveau 4 wordt de Kans op werk bepaald door de verwachte vraag en het verwachte aanbod in 2024.

We laten dit in tabel 7 zien door per opleidingsniveau de verwachte vraag voor het relevante jaar vetgedrukt weer te geven.

tabel 7 Vraag naar mbo schoolverlaters volgens Kans op werk 2020 naar niveau mbo opleiding, 2019 – 2024, aantal x 1.000

Niveau	2019	2020	2021	2022	2023	2024
2	105,3	103,1	100,6	97,3	94,9	93,7
3	123,3	116,7	115,4	113,3	112,2	111,6
4	112,3	106,6	104,4	101,9	100,5	100,5
Totaal	340,9	326,4	320,4	312,5	307,6	305,8

De vraag staat voor het aantal extern en niet-extern geworven vacatures op mbo niveau, voor meer dan 12 uur/week, geschikt voor mbo schoolverlaters.

Bron: SBB

Aantal verwachte vacatures hoger dan volgens Kans op werk 2019

Ook voor Kans op werk 2019 hadden we een jaarlijkse daling van de vraag naar mbo schoolverlaters verwacht (tabel 8). Toch blijkt voor elk jaar dat het aantal vacatures dat we nu (volgens Kans op werk 2020) verwachten, hoger is dan wat we vorig jaar (volgens Kans op werk 2019) hadden verwacht. Voor 2023 verwacht Kans op werk 2020 bijvoorbeeld ongeveer 307.000 vacatures, terwijl Kans op werk 2019 voor datzelfde jaar ongeveer 251.000 vacatures verwachtte. Dit komt omdat het aantal vacatures in het basisjaar voor Kans op werk 2020 een stuk hoger is dan in het basisjaar voor Kans op werk 2019.

tabel 8 Vraag naar mbo schoolverlaters volgens Kans op werk 2019 naar niveau mbo opleiding, 2018 – 2023, aantal x 1.000

Niveau	2018	2019	2020	2021	2022	2023
2	95,4	94,8	89,9	84,5	82,5	80,4
3	92,8	92,2	87,8	82,9	80,9	79,0
4	109,0	103,1	99,1	94,3	93,0	91,7
Totaal	297,2	290,1	276,7	261,6	256,4	251,1

De vraag staat voor het aantal extern en niet-extern geworven vacatures op mbo niveau, voor meer dan 12 uur/week, geschikt voor mbo schoolverlaters.

Bron: SBB

In hoofdstuk 2 hebben we laten zien dat de Kans op werk 2020 vaak hetzelfde of iets beter is dan de Kans op werk 2019. De cijfers van deze paragraaf laten zien dat dit deels komt omdat de vraag naar mbo schoolverlaters is toegenomen.

4. Het aanbod van werkzoekenden op mbo niveau

4.1. Het aanbod van werkzoekenden: meer dan alleen mbo schoolverlaters

We bepalen de Kans op werk door de vraag naar mbo schoolverlaters te vergelijken met het aanbod ervan. Met de vraag naar mbo schoolverlaters bedoelen we de behoefte van bedrijven aan mensen die het niveau en de werkervaring van mbo schoolverlaters hebben. Dit is niet beperkt tot mbo schoolverlaters. Net zo geldt dat we voor het aanbod niet alleen kijken naar het aanbod van mbo schoolverlaters, maar ook naar het aanbod van andere groepen die met mbo schoolverlaters om deze banen kunnen concurreren. Het aanbod van werkzoekenden op mbo niveau bestaat uit de volgende drie groepen:

- Recent gediplomeerde mbo studenten die instromen op de arbeidsmarkt. Dit zijn alle mbo studenten die in een jaar hun diploma halen en daarna op zoek gaan naar een baan¹¹.
- Baanwisselaars (werkende werkzoekenden).
- Overige werkzoekenden (mensen die een WW-uitkering ontvangen en korter dan een half jaar bij UWV staan ingeschreven)¹².

In paragraaf 4.2 bespreken we het aanbod van mbo schoolverlaters in het basisjaar, en in paragraaf 4.3 het overige aanbod van werkzoekenden in dat jaar. In paragraaf 4.4 komen de prognoses aan bod.

4.2. Het aanbod van mbo schoolverlaters in het basisjaar

30% van de gediplomeerde mbo studenten stroomt in op de arbeidsmarkt

In 2019 haalden ongeveer 140.000 mbo studenten een diploma. Niet alle mbo studenten stromen na het behalen van hun mbo diploma in op de arbeidsmarkt. Een deel van de mbo studenten gaat bijvoorbeeld doorstuderen. Dat kan zowel binnen het mbo (bijvoorbeeld een opleiding op een hoger niveau in dezelfde richting, of een opleiding in een andere richting) als in het hbo. Verder blijft een deel van de mbo studenten werken bij het leerbedrijf waar ze stage hebben gelopen. Zij hoeven daardoor na het behalen van hun diploma niet op zoek te gaan naar werk.

In 2019 is uiteindelijk minder dan de helft van alle mbo studenten die dat jaar hun diploma hebben gehaald, op de arbeidsmarkt ingestroomd (tabel 9). De instroom op de arbeidsmarkt is relatief het laagst voor studenten 'Techniek en gebouwde omgeving' en 'Zorg, welzijn en sport' (ongeveer een kwart van deze studenten stroomt in op de arbeidsmarkt). Dat komt omdat in deze sectoren relatief veel pas afgestudeerde mbo studenten blijven werken bij het bedrijf waar ze stage hebben gelopen. Voor de overige opleidingen is de relatieve instroom op de arbeidsmarkt hoger, maar er was in 2019 geen enkele sectorkamer waarvan meer dan de helft van afgestudeerde mbo studenten instroomde op de arbeidsmarkt. Een groot deel van de mbo studenten

¹¹ Mbo studenten die na hun stage bij hun leerbedrijf blijven werken, hoeven niet naar een baan te zoeken. Zij worden daarom niet tot de groep 'instromers op de arbeidsmarkt' gerekend.

¹² We gaan ervan uit dat mensen die langer dan een half jaar een WW-uitkering ontvangen minder snel als serieuze concurrent voor mbo schoolverlaters gezien worden.

studeert dus na het behalen van hun diploma verder, of blijft werken bij het leerbedrijf waar ze stage hebben gelopen.

tabel 9 Aantal mbo studenten dat in 2019 een diploma haalde en instroomde op de arbeidsmarkt, naar sectorkamer, aantal x 1.000

Sectorkamer	Gediplomeerde mbo-ers	Instroom mbo-ers op arbeidsmarkt	
		absoluut	relatief
Techniek en gebouwde omgeving	18,8	4,4	23%
Mobiliteit, transport, logistiek en maritiem	10,5	3,2	30%
Zorg, welzijn en sport	43,0	11,2	26%
Handel	14,2	4,6	32%
Ict en creatieve industrie	6,8	3,1	46%
Voedsel, groen en gastvrijheid	21,8	7,5	34%
Zakelijke dienstverlening en veiligheid	17,3	5,9	34%
Specialistisch vakmanschap	0,8	0,3	38%
Bovensectoraal	0,6	0,2	33%
Totaal	133,9	40,3	30%

De instroom van mbo-ers op de arbeidsmarkt is beperkt tot mbo studenten die in 2019 een diploma haalden.

Bron: SBB

Drie van de negen sectorkamers zijn samen goed voor ruim de helft van de arbeidsmarktinstroom van pas afgestudeerde mbo studenten: Zorg, welzijn en sport (11.200 in 2019), Voedsel, groen en gastvrijheid (7.500 in 2019) en Zakelijke dienstverlening en veiligheid (5.900 in 2019).

4.3. Het aanbod van de concurrentie in het basisjaar

Pas afgestudeerde mbo studenten die instromen op de arbeidsmarkt vormen 13% van het totale aanbod van werkzoekenden op mbo niveau

Pas afgestudeerde mbo studenten vormen maar een deel van het totale aanbod van werkzoekenden op mbo niveau. In tabel 10 laten we de omvang van de andere twee aanbodcategorieën zien: baanwisselaars (203.000 in 2019) en overige werkzoekenden (73.500 in 2019). Dit aanbod is veel groter dan het aanbod van pas afgestudeerde mbo studenten dat instroomt op de arbeidsmarkt (40.300 in 2019) (tabel 9). Een belangrijk aandachtspunt daarbij is dat er per opleiding verschillen bestaan in de concurrentie tussen de verschillende aanbodcategorieën: voor sommige opleidingen hebben werkgevers een sterke voorkeur voor schoolverlaters, terwijl voor andere opleidingen er een voorkeur is voor mensen met meer werkervaring¹³.

¹³ De indicator Kans op werk houdt rekening met de mate waarin werkgevers een voorkeur hebben voor schoolverlaters ten opzichte van de andere aanbodcategorieën. Zie verder bijlage 5 (correcties op het aantal externe vacatures per opleiding).

tabel 10 Aantal baanwisselaars en aantal overige werkzoekenden op mbo niveau in 2019, naar sectorkamer, aantal x 1.000

<i>Sectorkamer</i>	<i>Baanwisselaars</i>	<i>Overige werkzoekenden</i>
Techniek en gebouwde omgeving	41,6	12,0
Mobiliteit, transport, logistiek en maritiem	22,6	7,2
Zorg, welzijn en sport	31,8	11,1
Handel	39,5	12,0
Ict en creatieve industrie	1,4	1,3
Voedsel, groen en gastvrijheid	39,8	8,9
Zakelijke dienstverlening en veiligheid	24,2	20,9
Specialistisch vakmanschap	0,9	0,1
Bovensectoraal	1,2	0,0
Totaal	203,0	73,5

Bron: SBB, CBS en UWV

4.4. Verwachte ontwikkelingen van het aanbod van werkzoekenden op mbo niveau

Kleine daling verwacht van aantal pas gediplomeerde mbo studenten dat instroomt op de arbeidsmarkt

We verwachten een kleine afname van het aantal mbo studenten dat elk jaar afstudeert. Dit betreft vooral studenten op niveau 2 (tabel 11). De instroom van gediplomeerde mbo studenten op de arbeidsmarkt kent een soortgelijke trend (tabel 12).

tabel 11 Ontwikkeling aantal gediplomeerde mbo-ers, 2019-2024, Kans op werk 2020, aantal x 1.000

Niveau	2019	2020	2021	2022	2023	2024
2	31,5	31,4	30,5	29,2	27,9	26,9
3	36,4	36,6	36,7	36,3	35,8	35,1
4	66,0	65,4	65,0	65,5	65,8	65,7
Totaal	133,9	133,4	132,2	131,1	129,4	127,6

De gegevens in deze tabel betreffen alle opleidingen waar Kans op werk 2020 voor bepaald is.

Bron: SBB

tabel 12 Ontwikkeling instroom mbo-ers op arbeidsmarkt, 2019-2024, Kans op werk 2020, aantal x 1.000

Niveau	2019	2020	2021	2022	2023	2024
2	7,5	7,4	7,2	7,0	6,7	6,5
3	10,0	9,8	9,8	9,7	9,6	9,4
4	22,9	22,5	22,5	22,5	22,6	22,6
Totaal	40,4	39,7	39,5	39,2	38,9	38,5

De gegevens in deze tabel betreffen alle opleidingen waar Kans op werk 2020 voor bepaald is.

Bron: SBB

Als we kijken naar de verwachte ontwikkeling van het aanbod in de overige twee aanbodcategorieën, dan zien we dat het aantal baanwisselaars na 2019 jaarlijks af zal nemen (figuur 5). Door de verslechterde conjunctuur wisselen mensen minder snel van baan. Het aantal overige werkzoekenden zal door de lagere economische groei iets gaan stijgen, maar blijft laag ten opzichte van het aantal baanwisselaars. Per saldo verwachten we een daling van het totale aanbod op de arbeidsmarkt.

figuur 5 Ontwikkeling aanbod van werkzoekenden op mbo niveau, 2019-2024, naar niveau en type aanbod, x 1.000

Bron: Panteia/Etil

5. Bijlage: hoe wordt de Kans op werk bepaald?

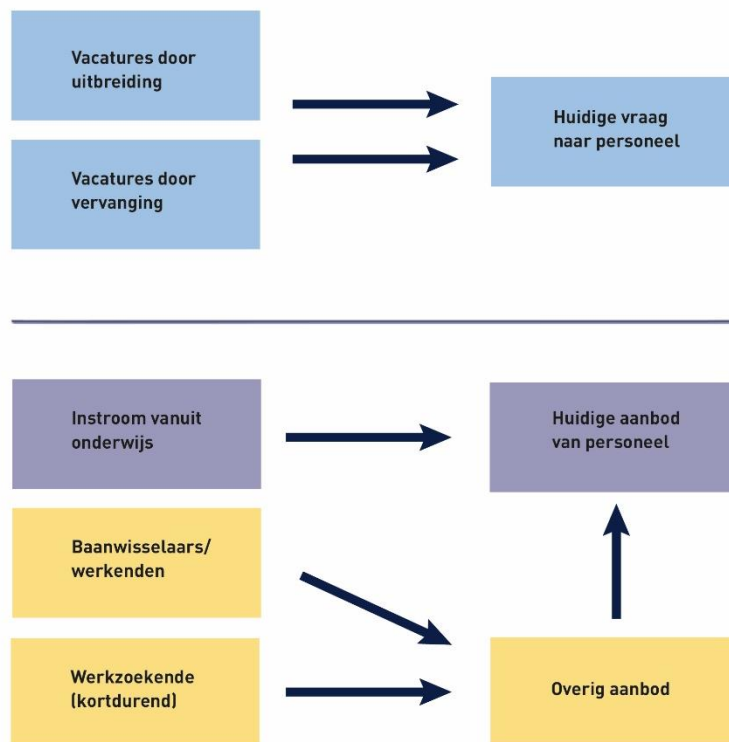
Sinds het schooljaar 2015-2016 bepalen onderzoeksbureaus Panteia en Etil jaarlijks de Kans op werk, in opdracht van SBB. Deze bijlage beschrijft de methodiek die we hiervoor hebben ontwikkeld.

Begin bij de basis: vraag en aanbod in het uitgangsjaar

Om de Kans op werk te bepalen, vergelijken we de vraag naar personeel en het aanbod van personeel met elkaar. Dit betekent dat we zowel voor vraag als aanbod een prognose maken van de situatie over een aantal jaren.

Zowel voor vraag als aanbod geldt dat we hiervoor beginnen bij het huidige jaar. Op basis van verschillende databronnen wordt de huidige vraag naar recent gediplomeerden en het huidige aanbod van recent gediplomeerden en overige werkzoekenden bepaald (zie figuur 6).

figuur 6 Methodiek Kans op werk: huidige vraag en aanbod

Bron: Panteia/Etil

Het startpunt voor de huidige vraag is het aantal vacatures voor een beroep in het verlengde en op het niveau van de opleiding, dat geschikt is voor recent gediplomeerden, voor minimaal 12 uur per week.

De huidige vraag: het aantal externe vacatures

De huidige vraag brengen we in beeld op basis van Jobfeed. De vacaturespider Jobfeed registreert en verzamelt dagelijks alle vacatures die online verschijnen. Ook registreert Jobfeed specifieke kenmerken van elke vacature, zoals de functie waarvoor de vacature is en het gevraagde opleidingsniveau. Om Jobfeed geschikt te maken voor onderzoeksdoeleinden stelt Panteia per kwartaal weegfactoren op, met als richtpunt het totale aantal nieuw ontstane vacatures (zoals vastgesteld door het CBS). Op deze manier tellen we ook vacatures mee die niet via internet gemeld worden, maar waarvoor wel extern wordt geworven.

Verdeling van externe vacatures over opleidingen

Vacatures in Jobfeed kunnen aan verschillende beroep worden toegekend. Jobfeed heeft hiervoor een beroepenindeling met ruim 5.000 functienamen. Voor Kans op werk hebben we echter een indeling van vacatures naar opleidingen nodig. In samenwerking met de adviseurs van het SBB team Kwalificeren en examineren stellen we daarom jaarlijks vast welke functienamen bij welke opleidingen behoren. Op deze manier kunnen we de vacatures in Jobfeed ook naar opleiding (en het gevraagde opleidingsniveau) indelen.

Correcties op het aantal externe vacatures per opleiding

Voor de Kans op werk zijn alleen vacatures relevant voor banen van meer dan 12 uur per week, die geschikt zijn voor mbo schoolverlaters. We moeten het totaal aantal vacatures hiervoor corrigeren. Ook corrigeren we per opleiding voor het aandeel nieuw ingestroomde werknemers waarvoor geen externe werving heeft plaatsgevonden. Deze correcties voeren we uit door drie correctiefactoren te berekenen die per opleiding kunnen verschillen. We berekenen deze drie correctiefactoren op basis van een enquête onder 200.000 leerbedrijven die elk voorjaar wordt gehouden. In deze enquête stellen we aan elk bedrijf voor 1 of 2 opleidingen een aantal vragen.

Sommige vragen gaan over het aantal vacatures (op het niveau en in het verlengde van de betreffende opleiding) in het afgelopen half jaar bij het betreffende leerbedrijf en het te verwachten aantal vacatures in het komend half jaar. We stellen ook vragen over de vacatureaantallen van verwante opleidingen. Hiermee kunnen we de relatieve verdeling van vacature aantallen tussen verwante opleidingen vaststellen.

Verder vragen we welk aandeel van deze vacatures geschikt is voor een mbo-schoolverlater en welke voorkeuren bedrijven hebben bij de opvulling van hun vacatures (gaat de voorkeur uit naar een recent gediplomeerde, of een werknemer met werkervaring?). Zo krijgen we inzicht in de mate waarin recent gediplomeerden concurrentie ondervinden van anderen die zich aanbieden op de arbeidsmarkt.

Tot slot vragen we hoeveel nieuwe medewerkers met een bepaalde opleiding aangenomen zijn zonder dat zij daarvoor extern hebben geworven.

Het huidige aanbod: afgestudeerde mbo-ers en overige werkzoekenden

Het totale aanbod bestaat niet alleen uit recent mbo-ge diplomaerden die instromen op de arbeidsmarkt, maar ook uit overige werkzoekenden, baanwisselaars en nieuwkomers die zich aanbieden op de arbeidsmarkt.

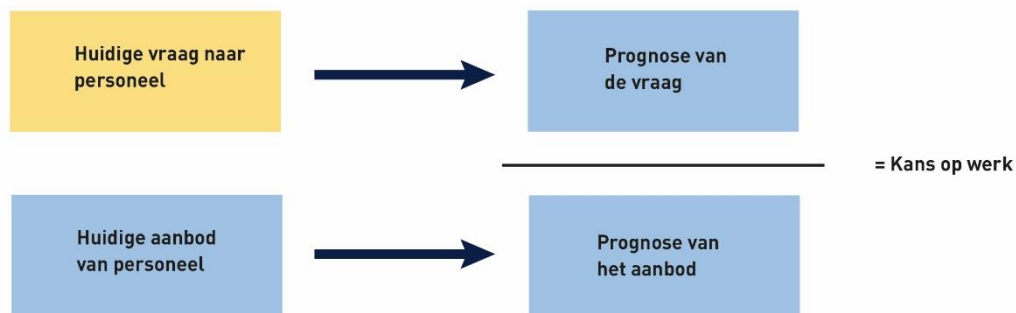
Een deel van de recent gediplomeerden stroomt elk jaar door naar een vervolgopleiding (een mbo- of hbo-opleiding). Deze studenten vormen geen onderdeel uit van het relevante arbeidsaanbod. Ook gediplomeerden die blijven werken bij het leerbedrijf maken geen deel uit van de instroom op de arbeidsmarkt.

De groep overige werkzoekenden bestaat uit de groep niet-werkende werkzoekenden die korter dan een half jaar bij UWV staan ingeschreven voor beroepen in het verlengde van de opleiding. Deze groep heeft een relatief kleine afstand tot de arbeidsmarkt en is zodoende concurrent voor recent gediplomeerden.

Prognoses van vraag en aanbod

Nadat we vraag en aanbod in het huidige jaar hebben bepaald, kunnen we prognoses maken voor de komende twee tot vier jaar. Vervolgens bepalen we de Kans op werk door de verwachte vraag met het verwachte aanbod te vergelijken (zie figuur 7).

figuur 7 Methodiek Kans op werk: huidige vraag en aanbod

Bron: Panteia/Etil

De prognose van de vraag baseren we op de huidige vraag. Per opleiding en per jaar bepalen we in welke mate de huidige vraag zal toe- of afnemen. Dit gebeurt in drie stappen. Eerst bepalen we de macro-economische ontwikkelingen (zoals productie, toegevoegde waarde en werkgelegenheid), daarna bepalen we de ontwikkeling van het aantal vacatures per sector, en tot slot bepalen we de verwachte ontwikkeling voor elke opleiding.

Verwachte ontwikkeling van het aantal vacatures per sector

We hebben een apart vacaturemodel ontwikkeld om de verwachte ontwikkeling van het aantal vacatures per sector te bepalen. Dit vacaturemodel is gekoppeld aan PRISMA, een door Panteia ontwikkeld macro-economisch sectormodel. Het vacaturemodel

gebruikt prognoses over de vraag naar arbeid om het vacaturepercentage (het aantal ontstane vacatures als percentage van het aantal banen) te bepalen.

Verschillen tussen opleidingen

Het vacaturemodel levert per sector groeivoeten op voor het jaarlijks aantal nieuwe vacatures. Door de huidige vraag met deze groeivoeten te vermenigvuldigen, maken we prognoses van de totale vraag naar arbeid per *sector*.

Vervolgens gebruiken we deze prognoses om de vraag per *opleiding* te berekenen. Hierbij zorgen we ervoor dat de totale vraag per sector gelijk is aan de eerder afgeleide prognoses van de vraag per sector.

De prognose van het aanbod baseren we op het aantal te verwachten gediplomeerden dat instroomt en de werkzame beroepsbevolking. We kijken hierbij naar de ontwikkeling van het aantal studenten en gediplomeerden in de afgelopen jaren en de verwachtingen ten aanzien van de populariteit van de opleiding en de arbeidsmarktinstroom. We gebruiken de referentieramingen van het Ministerie van OCW als richtlijn hiervoor.

Confrontatie van de prognoses

We bepalen de Kans op werk voor een opleiding door de prognose van de vraag te vergelijken met de prognose van het aanbod. De manier waarop we die vergelijking voor een specifieke opleiding maken, hangt vooral van twee kenmerken af.

- Het belangrijkste kenmerk is of de meeste studenten van een opleiding een bol of een bbl traject volgen.
- Het tweede kenmerk is de omvang van de vraag naar mbo schoolverlaters. Voor opleidingen met minder dan 50 vacatures (op mbo niveau, voor banen van meer dan 12 uur per week, geschikt voor schoolverlaters) is de standaard manier niet geschikt om de kans op werk vast te stellen. We gebruiken voor deze kleine opleidingen een alternatieve methode om een indicatie te geven over de Kans op werk¹⁴. Indien dit ook niet mogelijk is doen we voor deze opleiding geen uitspraak.

Als we de prognose van de vraag en de prognose van het aanbod met elkaar vergelijken, levert dat in eerste instantie een getal op. Dit getal zetten we om naar een vijfpuntschaal (zie tabel 13). De benoeming en typering van deze vijf mogelijke uitkomsten zijn vanuit de positie van een schoolverlater gedaan: als de Kans op werk goed is, dan betekent dat goed vanuit het perspectief van de gediplomeerde schoolverlater.

---

¹⁴ De opzet van deze alternatieve methode is simpeler dan de standaard manier. Binnen de alternatieve methode kijken we naar de verhouding tussen aantal vacatures en gediplomeerden. Als deze heel grote verschillen laat zien, zien we dit als indicatie voor een goede of matige KOW. Door deze alternatieve methode toe te passen kunnen we voor een aantal kleine opleidingen toch een uitspraak doen over de Kans op werk.

tabel 13 Normering Kans op werk

Typering	Beschrijving
Goed	Er is veel meer vraag dan aanbod
Ruim voldoende	Er is meer vraag dan aanbod.
Voldoende	Vraag en aanbod zijn in evenwicht.
Matig	Er is minder vraag dan aanbod.
Gering	Er is veel minder vraag dan aanbod.
Geen uitspraak mogelijk	Het is niet mogelijk een betrouwbare uitspraak te doen.

Bron: SBB

Continu in ontwikkeling

We zijn in 2016 met de ontwikkeling van Kans op werk begonnen. Sinds de eerste versie hebben we de methodiek continu verder ontwikkeld. In 2019 is de methodiek geëvalueerd, de uitkomsten van deze evaluatie kunnen op de website van SBB worden gevonden¹⁵.

¹⁵ s-bb.nl/evaluatie-kans-op-werk